

แนะนำหนังสือดีที่อ่าน

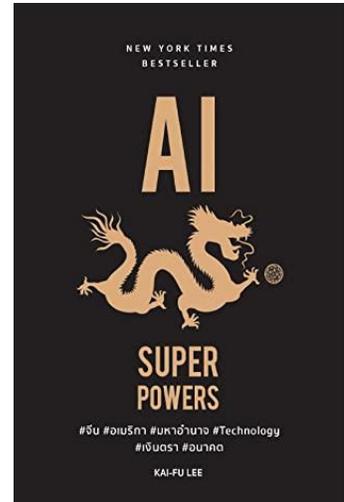
ดร. รุจเรขา วิทยาอุทกกุล

AI Superpowers:

จีน อเมริกา มหาอำนาจ Technology เงินตรา อนาคต

/ Kai-Fu Lee เขียน; วิญญู กิ่งหิรัญวัฒนา แปล,

กรุงเทพฯ: บิงโก, 2563

คนเรามีเหตุผลมากมายในการอ่านหนังสือ และเลือกหนังสือที่จะอ่าน

ผู้เขียนเลือกหนังสือเล่มนี้มาแนะนำด้วยเหตุผลคือ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นเทคโนโลยีที่กำลังมีผลกระทบกับชีวิตมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และถ้าเราไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน AI ไม่มีอะไรจะทำให้เราเข้าใจเรื่องนี้ได้ดีไปกว่าการอ่านและฟังจากผู้รู้โดยตรง Dr. Kai-Fu Lee เป็นหนึ่งในผู้เชี่ยวชาญด้าน AI ระดับโลก เป็นชาวไต้หวันที่ได้ไปเรียนหนังสือที่สหรัฐอเมริกาตั้งแต่อายุเพียง 11 ขวบ จบปริญญาเอกทางด้าน AI จากมหาวิทยาลัยชั้นนำอย่าง Carnegie Mellon มีประสบการณ์การทำงานที่ Silicon Valley กับบริษัทยักษ์ใหญ่ระดับโลก ทั้ง Facebook, Microsoft และเป็นผู้บุกเบิก Google China ก่อนมาตั้งบริษัท Sinovation Ventures ลงทุนกับสตาร์ทอัพในกรุงปักกิ่ง เป็นมนุษย์ที่ทุ่มเทหนักจนเกือบกลายเป็น AI ต่อมาจึงตระหนักรู้ว่าแท้ที่จริงตัวเองเป็นมนุษย์ หลังจากต้องเผชิญหน้ากับโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง (Lymphoma) เมื่ออายุ 53 ปี ปัจจุบัน Dr. Kai-Fu Lee อายุ 60 ปี และผ่านประสบการณ์ชีวิตมากมาย เมื่อปี พ.ศ. 2561 ได้ขึ้นเวที TED Talk พูดในหัวข้อ How AI can save our humanity และเขียนถ่ายทอดเรื่องราวออกมาเป็นหนังสือโด่งดังไปทั่วโลก มีชื่อว่า AI Superpowers: China, Silicon Valley, and the New World Order ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2562 เป็นมุมมองที่ไม่ได้มาจากด้านเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่เชื่อมโยงกับสังคมและวัฒนธรรม ที่สืบเนื่องยาวนานของประเทศจีนและสหรัฐอเมริกาด้วย เป็นหนังสือที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย สนุกเหมือนนวนิยาย แต่มันคือเรื่องจริงที่อาจทำให้รู้สึกหวั่นใจได้พอสมควร เมื่อนึกถึงความเปลี่ยนแปลงและความเหลื่อมล้ำที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต เมื่อมนุษย์จะต้องอยู่ร่วมกับ AI แต่ในที่สุดหนังสือเล่มนี้จะชี้ให้เห็นว่า แท้ที่จริงแล้ว AI มาเพื่อช่วยให้มนุษย์ลดการ

ทำงานที่ซ้ำซาก และมาเพื่อเตือนให้มนุษย์ระลึกถึงสิ่งหนึ่งที่ตนมี แต่ AI ไม่มีนั่นคือ ความรักและความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งนั่นอาจเป็นที่มาของอาชีพใหม่ที่เหมาะสมของมนุษย์

หนังสือเล่มนี้ ตอบคำถามที่เคยกังคาใจของผู้เขียนหลายเรื่อง เช่น ทำไมปัญญาประดิษฐ์หรือ AI จึงทรงอิทธิพลต่อโลกมากขนาดนี้ ทั้ง ๆ งานวิจัยด้านจักรกลเลียนแบบสมองของมนุษย์มีอยู่ในห้องปฏิบัติการมานานกว่า 60 ปีแล้ว คำตอบที่ได้คือ นี่เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเปลี่ยนจากยุคทฤษฎีมาเป็นยุคแห่งการประยุกต์ใช้ เป็นช่วงเวลาที่โลกใบนี้มีข้อมูลสะสมจำนวนมหาศาล มีคอมพิวเตอร์ที่รวดเร็วมากพอ พร้อมกับ การค้นพบเทคนิค Deep Learning ในการสร้าง Neural Network ที่ซับซ้อนและทรงพลังนั่นเอง ทำไมประเทศจีนที่ล่าหลังในการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์เมื่อ 30 ปีที่แล้ว จึงเปลี่ยนไปได้รวดเร็วถึงเพียงนี้ เพราะแม้แต่ขอทานยังแขวนป้าย QR Code รับบริจาคเงินผ่าน Alipay และ WeChat คำตอบที่ได้คือ เพราะรัฐบาลจีนมองเห็นอะไรบางอย่าง หลังจาก AI อเมริกาก็สามารถเอาชนะมนุษย์หนุ่มชาวจีนที่เล่นกระดาน หมากล้อม เก่งที่สุดในโลกได้อย่างราบคาบไร้หนทางต่อสู้ ในอนาคตจีนอาจกลายเป็นมหาอำนาจเหนือกว่าอเมริกาด้วยเทคโนโลยี AI อะไรคือสาเหตุ คำตอบที่ได้คือ วัฒนธรรม ค่านิยม แรงจูงใจที่กำหนดพฤติกรรม และการต่อสู้ดิ้นรนของนักศึกษารุ่นใหม่ที่กระหายวิชาความรู้เพื่อความมั่นคงในชีวิต ผู้ประกอบการสตาร์ทอัพชาวจีนทำธุรกิจแบบห้าห้ากันเหมือนนักสู้ Gladiator ในสนาม Colosseum ที่ทำทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดและความมั่งคั่ง มักไม่รู้สึกลึกซึ้งมากนักกับการลอกเลียนแบบสิ่งประดิษฐ์หรือแนวคิดของคนอื่น และไม่กังวลมาก นักกับการสูญเสียข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว อีกทั้งรัฐบาลมีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนที่ชัดเจน เข้ามาควบคุมพร้อมงบประมาณมหาศาลที่พร้อมจะเสี่ยงกับการลงทุน สิ่งเหล่านั้นล้วนตรงกันข้ามกับฝั่งอเมริกา ส่วนประเทศใดจะได้เป็นผู้นำที่แท้จริง วันเวลาจะเป็นเครื่องพิสูจน์

มีคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ ทำให้ผู้เขียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในอินเทอร์เน็ต เช่น O2O (Online-to-offline), OMO (Online-merge-offline) การอ่านหนังสือเล่มนี้ ทำให้ทราบว่า คลิปเสียงประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาถ่าวสุนทรพจน์เป็นภาษาจีนที่เคยเห็นใน YouTube เป็นฝีมือของบริษัท IFlytek ซึ่งผู้ก่อตั้งคือ Dr. Qingfeng Liu อดีตนักศึกษาหนุ่มคนหนึ่งของมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศจีนที่เคยพากันมายืนต่อเติมหน้าห้องประชุมเพื่อฟังการบรรยายของ Dr. Kai-Fu Lee และพากันเดินเป็นแถวออกจากหอพักเพื่อไปอ่านหนังสือต่อภายใต้แสงไฟบนถนน หลังจากที่ถูกดับไฟหลังเวลา 5 ทุ่ม เป็นเด็กหนุ่มปฏิเสธการทำงานที่บริษัท Microsoft ด้วยความมุ่งมั่นที่จะตั้งบริษัท AI ด้านการพูดเป็นของตนเอง

การอ่านเป็นเรื่องของรสนิยม ผู้อ่านแต่ละคน อ่านแล้วจะได้รับความรู้และความประทับใจที่แตกต่างกัน ขึ้นกับภูมิหลังและประสบการณ์ของตน แม้ผู้อ่านคนเดียวกัน เมื่อวันเวลาผ่านไป อ่านซ้ำอีกครั้ง สิ่งที่ได้รับมักจะไม่เหมือนเดิม

การอ่านหนังสือ ช่างเป็นสิ่งที่มหัศจรรย์จริง ๆ